

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-02-27

Vår referens

Ulf Nilsson

Enhetschef

ulf.nilsson@malmö.se

Nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att höja den civila beredskapen i Malmö STK-2024-347

Sammanfattning

Med bakgrund av det försämrade säkerhetsläget i Sverige och Europa har Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) inkommit med ett nämndinitiativ om att höja den civila beredskapen i Malmö. Kommunstyrelsen gav den 7 februari 2024 stadskontoret i uppdrag att bereda initiativet.

Stadskontoret ser att det finns ett behov av att förstärka kontinuerliga kommunikationsinsatser i syfte att stärka Malmöbornas beredskap (förslag 1). Stadskontoret ser även att det finns behov av att genomföra en genomlysning av Malmöbornas beredskap med särskilt fokus på utsatta grupper som riskerar att inte klara sig själva i händelse av kris eller höjd beredskap (förslag 5). Stadskontoret föreslår därför att dessa delar av nämndinitiativet ska bifallas.

Stadskontoret ser att stadens arbete redan idag ligger i linje med initiativtagarnas ambitioner avseende formerna för krav på föreningar och organisationer med syftet att stärka Malmöbornas beredskap (förslag 2), att genomföra en översyn av stadens arbete med cybersäkerhet med återrapportering till kommunstyrelsen (förslag 6) samt att bjuda in VA SYD, Sydvatten, Räddningstjänsten Syd och Eon i syfte att informera sig om respektive verksamhets arbete med beredskap (förslag 7).

Stadskontoret anser däremot att staden inte bör gå vidare med förslagen som handlar om att initiera ett samarbete med Frivilliga Resursgruppen i syftet att teckna avtal med frivilliga försvarsorganisationer (förslag 3) och ett uppdrag till stadskontoret att etablera trygghetspunkter (förslag 4).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen bifaller första yrkandet i nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att uppdra åt stadskontoret att genomföra

kontinuerliga kommunikationsinsatser i syfte att stärka Malmöbornas beredskap med utgångspunkt i MSB:s information.

2. Kommunstyrelsen anser andra yrkandet i nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M), om att uppdra åt stadskontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda formerna för krav på att föreningar och organisationer som får bidrag av Malmö stad ska verka för att stärka Malmöbornas beredskap, besvarat med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.
3. Kommunstyrelsen avslår tredje yrkandet i nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att uppdra åt stadskontoret att initiera ett samarbete med Frivilliga Resursgruppen i syfte att teckna avtal med frivilliga försvarsorganisationer.
4. Kommunstyrelsen avslår fjärde yrkandet i nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att uppdra åt stadskontoret att etablera trygghetspunkter.
5. Kommunstyrelsen bifaller femte yrkandet i nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att uppdra åt stadskontoret att genomföra en genomlysning av Malmöbornas beredskap med särskilt fokus på utsatta grupper som riskerar att inte klara sig själva i händelse av kris eller höjd beredskap.
6. Kommunstyrelsen anser sjätte yrkandet i nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M), om att uppdra åt stadskontoret att i samråd med serviceförvaltningen genomföra en översyn av stadens arbete med cybersäkerhet och återrapporera detta till kommunstyrelsen, besvarat med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.
7. Kommunstyrelsen anser sjunde yrkandet i nämndinitiativ av Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M), om att bjuda in VA SYD, Sydvatten, Räddningstjänsten Syd och Eon i syfte att informera sig om respektive verksamhets arbete med beredskap, besvarat med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ från Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att höja den civila beredskapen i Malmö (tillgänglighetsanpassad version)
- Beslut §49 KS Nämndinitiativ från Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att höja den civila beredskapen i Malmö
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240304 Besvarande av nämndinitiativ från Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) om att höja den civila beredskapen i Malmö

Beslutsplanering

Kommunstyrelsen 2024-02-07

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-03-04

Kommunstyrelsen 2024-03-06

Beslutet skickas till

Helena Nanne (M)

Håkan Fäldt (M)

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) har vid kommunstyrelsens sammanträde den 7 februari 2024 inkommit med ett nämndinitiativ om att höja den civila beredskapen i Malmö. I nämndinitiativet lyfts att den nuvarande verkligheten, med ett försämrat säkerhetsläge i Sverige och Europa, höjd terrorhotnivå och klimatförändringar som ökar risken för allvarliga väderhändelser, visar på behovet av att stärka såväl Malmö stads som Malmöbornas beredskap. Med bakgrund av detta föreslår initiativtagarna kommunstyrelsen besluta:

1. att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att genomföra kontinuerliga kommunikationsinsatser i syfte att stärka Malmöbornas beredskap med utgångspunkt i MSB:s information;
2. att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda formerna för krav på föreningar och organisationer som får bidrag av Malmö stad ska verka för att stärka Malmöbornas beredskap;
3. att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att initiera ett samarbete med Frivilliga Resursgruppen i syftet att teckna avtal med frivilliga försvarsorganisationer;
4. att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att etablera trygghetspunkter;
5. att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att genomföra en genomlysning av Malmöbornas beredskap med särskilt fokus på utsatta grupper som riskerar att inte klara sig själva i händelse av kris eller höjdberedskap;
6. att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att i samråd med serviceförvaltningen genomföra en översyn av stadens arbete med cybersäkerhet och återrapporera detta till kommunstyrelsen;
7. att kommunstyrelsen bjuder in VA SYD, Sydvatten, Räddningstjänsten Syd och Eon i syfte att informera sig om respektive verksamhets arbete med beredskap.

Kommunstyrelsen gav den 7 februari 2024 i §49 stadskontoret i uppdrag att bereda initiativet.

Stadskontorets bedömning

Malmö stad bedriver ett omfattande arbete för att motstå, förbereda för, anpassa till, hantera och lära av oönskade händelser. Arbetet bedrivs dels genom ett systematiskt arbete i en process för risk- och sårbarhetsanalys, dels genom ett systematiskt arbete för att främja en generell och god ledningsförmåga vid oönskade händelser. Utöver det är Malmö stads beredskapsorganisation tillgänglig dygnet runt, årets alla dagar och säkerställer att Malmö stad alltid har en förmåga att hantera oönskade händelser, oavsett när de inträffar.

Beredskapsarbetet i Sverige utgår ifrån principer som främjar att beredskap ska integreras i ordinarie verksamheter där så är möjligt. Utgångspunkten för beredskapsarbetet i Sverige är alltså ordinarie lagar och ansvar (legalitetsprincipen), det kommunala självstyret och principen om att frågor ska hanteras nära invånarna.

Malmö stads beredskapsarbete utgår från ett allriskperspektiv som inkluderar små- och storskaliga, frekventa och icke frekventa, plötsliga och långsamma oönskade händelser. Som kommun är Malmö stads grundläggande ansvar inom beredskap att bedriva stadens samhällsviktiga verksamheter. Det systematiska arbetet främjar att det ska kunna genomföras oavsett vilken yttre påverkan som finns, oberoende om det är en pandemi eller ett krig inom Europas gränser.

I grunden bedriver Malmö stad ett beredskapsarbete för att staden har ansvar för verksamheter där konsekvenser för samhällets skyddsvärden uppstår om vi inte utför våra uppdrag. I Malmö stads systematiska beredskapsarbete, som samordnas av stadskontoret, kan staden dels få en bild av nuvarande förmåga, dels ta fram förslag på förmåga som kan uppnås med olika reservlösningar samt kostnaden för dessa. I stadskontorets arbete med fördjupade riskanalyser utifrån störningar eller avbrott i enskilda kritiska beroenden (exempelvis el, dricksvatten och elektronisk kommunikation) finns möjlighet att utveckla mer omfattande reservlösningar både i geografisk kapacitet och tid. Vilken förmåga som ska uppnås beslutas där mandat finns för dessa beslut. Det kan förväntas att det tillkommer större kostnader för kommunens arbete med beredskap närmsta åren, då vi nu är i en fas att investera och utveckla förmåga.

Malmö stad arbetar såväl inför oönskade händelser som under med exempelvis civilsamhällesaktörer och fastighetsägare. Den nyligen genomförda utvärderingen av Malmö stads centrala krisstöd (STK-2024-84) visar på att Malmö stads

beredskapsarbete, genom krisstödsorganisationen, har skapat en utökad och förstärkt samverkan med externa aktörer. Krisstödsorganisationen har bidragit till att Malmö stad har en starkare lokal närvaro och ett bredare kontaktnät med samarbetsaktörer (så som civilsamhällesorganisationer, trossamfund och fastighetsägare). I samband med att ärendet kring lokal utveckling och budgetuppdraget kring att starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar (STK-2023-137) beslutas, finns det även goda möjligheter att initiera särskilda samarbeten med bland annat civilsamhällesorganisationer för att arbeta förtroendeskapande och etablera fler kontaktytor för att nå ut med information om civil beredskap.

Under hösten 2024 kommer ett kunskapshöjande och analytiskt arbete göras utifrån kommunens förberedande och hanterande arbete vid höjd beredskap. Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Är Sverige i krig råder högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som ska bedrivas. Förmågan under höjd beredskap och krig bygger till stor del på en väl fungerande verksamhet i fredstid. Vid höjd beredskap kan regeringen fatta beslut om att ett antal vilande så kallade fullmaktslagar ska börja användas. Lagstiftningen ger då staten ökade befogenheter att använda samhällets samlade resurser för försvaret av Sverige. Ett underlag håller på att tas fram av stadsjurister på stadskontoret kring relevant lagstiftning inför och vid höjd beredskap som Malmö stad behöver förhålla sig till i beredskapsplaneringen. Tillsammans med Malmö stads förvaltningar och med utgångspunkt i förvaltningarnas arbete i Malmö stads process för risk- och sårbarhetsanalys kommer resonemang föras kring vilka verksamheter som påverkas av olika situationer som kan uppstå om beslut fattas av regeringen om höjd beredskap, samt om krigssituationer uppstår i Sverige eller Sveriges närområde.

Malmö stads beredskapsarbete svarar upp mot de krav som ställs på kommunen, i lagen om (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap (LEH). Statens ambition för beredskapsarbetet begränsas dock av summan på den ersättning som avsätts till kommuner, samt genom begränsningar i vad ersättningen får användas till. I nuläget avgränsas statens förväntningar på kommunen till förberedande arbete genom analys och planering, att verka för samverkan och samordning, utbildning och övning och rapportering. Ersättningen får inte användas till investeringar eller till operativt arbete.

Det finns inte någon statlig reglering kring vilken förmåga som ska uppnås i kommunal verksamhet, varken i omfattning av händelse eller under vilken tid. Detta är faktorer som påverkar kostnader för reservlösningar. Statliga myndigheter har i olika beslut fått inriktning att bygga förmåga för tre månader. Den statliga ersättningen till kommunerna visar inte på en sådan ambition varken i omfattning av kapacitet, uthållighet eller hur

ersättningen får användas. För arbetet med civilt försvar ska staten ge kommunen full ersättning för kostnader.

Stadskontoret anser det vara viktigt att kontinuerligt informera kommunstyrelsen om de åtgärder som vidtas inom området för beredskap och civilt försvar, särskilt med tanke på den föränderliga omvärlden och snabba utvecklingen som nu sker inom lagstiftning på området.

1. Att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att genomföra kontinuerliga kommunikationsinsatser i syfte att stärka Malmöbornas beredskap med utgångspunkt i MSB:s information

En Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) är den myndighet som har ansvar för att höja den enskildes förmåga (exempelvis kopplat till egenberedskap). Det gör de bland annat genom den årliga informationskampanjen Beredskapsveckan. Malmö stad har i många år bidragit till MSB:s kampanjer under Beredskapsveckan genom egna lokala budskap för att komplettera den nationella kampanjen. Det har genomförts genom lokala informationsinsatser i det offentliga, informationsblad på olika språk, information på kommunens hemsida, digitala skärmar och kampanjer på sociala medier och i traditionell media.

Nu senast under 2023 valde Malmö stad att göra en kompletterande informationsinsats och enkät riktad mot Malmöbor med annat språk än svenska. Detta för att Malmö stad vet att det finns målgrupper som inte nås av information om egenberedskap och att delar av befolkningen redan har erfarenhet av krig och kris från andra länder. Målgruppen fick även frågan om de ville dela med sig av lärdomar från oönskade händelser de hade varit med om. Syftet med informationsinsatsen och enkäten var dels att ta vara på Malmöbornas erfarenheter och kunskap, dels att främja att egenberedskap blev ett samtal inom de målgrupper som nåddes av informationen och enkäten. Även under 2024 kommer Malmö stad delta i och komplettera MSB:s Beredskapsvecka. Detta arbete leds av stadskontorets kommunikationsavdelning och hållbarhetsavdelning. Arbetet har även lett till ett närmre samarbete mellan avdelningarna som också arbetar med att ta fram en kommunikationsstrategi för beredskap.

Stadskontoret främjar ett hållbart förhållningssätt till egenberedskap genom att stödja den enskilde att använda sig av material som redan finns tillgängligt i hemmet. Tröskeln för att höja sin förmåga kan minskas genom att beredskap ses som något vi gör i vardagen och de som har begränsade ekonomiska förutsättningar belastas inte med ytterligare kostnader.

Stadskontoret ser dock att det finns utmaningar kring arbetet med den enskildes förmåga då detta inte regleras i lagstiftningen. Det finns därmed ingen sluttid för när den enskilde kan förvänta sig att en annan aktör får ett ansvar. Det som gäller är den ordinarie lagstiftningen där olika aktörer har olika ansvar för samhällsviktiga verksamheter och därmed för framtagande av reservlösningar (exempelvis nödvattentankar). För de som inte har förmåga att klara sig själv kan kommunen få ett ansvar utifrån socialtjänstlagen.

En grundbult i Malmöbornas beredskap är, i den snabba informationsvärld vi lever i, att ha motståndskraft mot felaktig information och desinformation. I Malmö stads omvärldsbevakning upptäcks ofta felaktig information som skulle kunna påverka förtroendet för kommunens verksamheter och i förlängningen förmågan att bedriva verksamhet. Stadskontoret arbetar med att ta fram en vägledning för hur staden ska arbeta för att förebygga och hantera felaktig information, generellt och vid specifika händelser. Stadskontoret planerar även att genomföra två kampanjer under året med syfte att nå specifika målgrupper.

En av de viktigaste förutsättningarna för kommunikationsarbetet inom beredskap är tillit och förtroende för det offentliga. Tilliten ökar medborgarnas vilja av att ta till sig bekräftad myndighetsinformation inför, under och efter en kris. Det leder till en större spridning av de rekommendationer som varje enskild händelse medför och därmed en effektiv hantering. Forsvarsberedningen konstaterar i totalförvarsrapporten ”Kraftsamling” (DS 2023:34) att försvarsviljan och befolkningens motståndskraft, liksom tilliten i vårt samhälle, är något som kräver kontinuerligt arbete för att värnas och stärkas.

Därför är Malmö stads arbete med en aktiv kriskommunikation i flera kanaler vid oönskade händelser en viktig del av arbetet med att stärka malmöbornas beredskap. Detta genomförs både i ordinarie linjearbete tillsammans med kommunikatörer i stadens förvaltningar och från stadskontorets kommunikationsavdelning med övergripande ansvar för stadens kriskommunikation och funktionen Kommunikatör i Beredskap (KiB). Malmö stad ska upprätthålla eller stärka förtroendet för den kommunala verksamheten genom att kommunicera snabbt, faktabaserat och möta människors oro. Kriskommunikationen har sin utgångspunkt i målgruppens behov av kommunikation och arbetar alltid brett och behovsstyrt utifrån händelsens karaktär och vilket informationsbehov som finns.

Malmö stads arbete med att nå fler målgrupper behöver fortsätta och det genomförs flera insatser för att göra information tillgängligt. Malmö stad behöver arbeta för att också fler myndigheter ska arbeta aktivt med dessa frågor.

Stadskontoret menar att ett kontinuerligt arbete kring kommunikationsinsatser i syfte att stärka Malmöbornas beredskap redan idag sker i Malmö stad, men att arbetet behöver förstärkas. Stadskontoret föreslår därför att denna del av nämndinitiativet ska bifallas.

2. Att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda formerna för krav på att föreningar och organisationer som får bidrag av Malmö stad ska verka för att stärka Malmöbornas beredskap

Flera av Malmö stads förvaltningar ger idag ekonomiska bidrag till civilsamhället i olika former. Stadskontoret anser att dessa bidrag fyller en viktig funktion för ett aktivt förenings- och kulturliv i staden. Malmökommissionen pekade i sin rapport på att tilliten och "kittet" mellan Malmöbor har stärkts tack vare ett aktivt civilsamhälle och rikt kultur- och fritidsutbud.

Stadskontoret anser att föreningar som önskar främja den enskildes förmåga/hemberedskap mycket väl skulle kunna få bidrag för sin verksamhet men att initiativet måste komma från civilsamhället.

I samband med att ärendet kring lokal utveckling och budgetuppdraget kring att starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar, med ett särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor (STK-2023-137) beslutas ser stadskontoret möjligheter att även åtgärder för att främja Malmöbornas beredskap kan komma inrymmas i strukturen med lokal utveckling och utsatta områden.

Stadskontoret föreslår därmed att denna del av nämndinitiativet ska anses vara besvarad.

3. Att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att initiera ett samarbete med Frivilliga Resursgruppen i syfte att teckna avtal med frivilliga försvarsorganisationer

Malmö stad har ett väldigt aktivt civilsamhälle och samverkan sker redan med olika aktörer i kommunens förberedande och hanterande arbete utifrån olika oönskade händelser. Samverkan har utvecklats utifrån behov som identifierats, och erfarenheter som dragits av tidigare händelser. Stadskontoret konstaterar att det finns ett stort antal organisationer som Malmö stad samarbetar med både utifrån aktörernas främjande arbete i vardagen, men även utifrån behov som uppstår vid en oönskad händelse.

Stadskontoret ser att Malmö stad på grund av sin storlek har en bredd av kompetens samt resurser både i material och personal. Genom anpassning av egen verksamhet kan Malmö stad många gånger utveckla förmåga att hantera oönskade händelser.

Stadskontoret menar att om behov av särskilda resurser identifieras som inte finns i organisationen kan dessa hanteras genom exempelvis inköp eller avtal. Vissa av dessa behov möts bäst av civilsamhällesaktörer. För Malmös del kan detta handla om civilsamhällets styrkor i språkkompetens och lokal förankring.

Stadskontoret vill lyfta fram att flertalet fördjupade riskanalyser nu genomförs utifrån avbrott/störningar i kritiska beroenden. En analys kommer även göras utifrån nya behov som kan uppstå under höjd beredskap. Stadskontoret menar att staden redan idag samverkar med flertalet organisationer med lokal förankring i Malmö och ser därför inte ett specifikt behov av avtal med frivilliga försvarsorganisationer via konceptet frivilliga resursgrupper (FRG).

Stadskontoret föreslår därför att denna del av nämndinitiativet ska avslås. Däremot uppmuntrar stadskontoret Malmö stads hel-/del-ägda bolag och förbund (exempelvis VA SYD, Räddningstjänsten Syd och Sydvatten) till att undersöka möjligheten att engagera FRG i väntan på att en utbyggd civilplikt etableras.

4. Att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att etablera trygghetspunkter

Malmö stad har en väl utvecklad förmåga att vid akut uppkomna behov av samlingsplatser etablera dessa i nära anslutning till platsen där behovet uppstått. Det kan till exempel vara på grund av en evakuering vid en brand i flerfamiljshus där Malmö stad genom Tjänsteperson i Beredskap (TiB) dygnet runt kan öppna upp en kommunal lokal med hjälp av Malmö stads vaktbolag. Samverkan kan även ske med till exempel bostadsbolagen som öppnar upp egna lokaler. Malmö stad har även dygnet runt förmåga att stödja dessa personer genom sociala insatser. Det är kommunens beredskapsfunktion Samordnare Krisstöd i Beredskap (SKiB) som bedömer behov och via befintliga resurser initierar en social respons. Beredskapsfunktionen Kommunikatör i Beredskap (KiB) stödjer med omvärldsbevakning och uppkomna kommunikationsbehov till invånare, medarbetare och media.

Det finns idag inte en samlad bild av vad som menas med trygghetspunkter. Malmö stads arbete utgår dock ifrån vilka behov som finns och hur dessa kan mötas med reservlösningar, varav trygghetspunkter är ett exempel på reservlösning när ordinarie lokaler inte möter de behov som finns. Malmö stad har identifierat flertalet behov för att stödja invånare vid oönskade händelser som innefattar användningen av alternativa lokaler.

Som reservlösning till kommunens ordinarie kommunikationskanaler leder stadskontoret arbetet med att utveckla så kallade informationspunkter. Det påbörjades av kommunikationsavdelningen i höstas och fortsätter under våren tillsammans med hållbarhetsavdelningen och utvalda förvaltningar. Det är utvalda fysiska platser där invånarna kan få information när våra ordinarie kommunikationskanaler inte fungerar eller behöver förstärkas, och där vi är beroende av muntlig och/eller skriftlig information. Malmö stad utgår ifrån några fördefinierade platser för att därefter arbeta behovsstyrt utifrån längd på händelse och behov av kommunikation. Utgångspunkten är att använda befintliga resurser i ordinarie strukturer, i stället för att skapa nya platser med ny förmåga eller resurser med lager. När detta arbete har landat i ett beslut kommer stadskontoret också att ta fram en kommunikationsplan för informationspunkter.

Konceptet trygghetspunkt bygger ofta på en logik att invånare behöver stöd för att det har skett ett avbrott i ett kritiskt beroende, och där konsekvenserna av avbrottet kan innebära att de behöver förflytta sig till en annan lokal än sitt hem. I arbetet med fördjupade riskanalyser vid störningar/avbrott i kritiska beroenden behöver bedömningar göras om sannolikheten för olika varianter av avbrott, dels i geografisk omfattning, dels i tid.

Att investera i trygghetspunkter som har reservlösningar för de kritiska beroenden som kan påverka en människas förmåga att stanna i sitt hem innebär att det behöver finnas reservlösningar för exempelvis el, vatten, värme, internet. Stadskontoret anser att om kommunen ska bygga en förmåga för att hantera krigsliknande situationer kan detta vara en relevant lösning. Däremot skulle den endast kunna stödja några få procent av Malmös invånare. Stadskontoret ser att majoriteten av de oönskade händelser som kan påverka invånares möjligheter att vistas i egen lokal dock sker på mindre geografiska områden. Skulle kommunen behöva öppna upp en lokal för att stödja invånare i detta läge görs det då lämpligast utanför den geografiska ytan för avbrottet.

I arbetet med fördjupade riskanalyser för avbrott/störningar i elförsörjning identifieras kommunala verksamheter i behov av reservkraft. Vissa av dessa behov är redan mötta med etablerad reservkraft, för andra kommer investeringar behöva göras. Det går därmed att vid mer omfattande elavbrott utnyttja dessa lokaler, där plats finns, till att möta invånares behov.

Stadskontoret menar att staden idag har en anpassningsbar förmåga för att stödja invånare vid oönskade händelser där behov av att använda alternativa lokaler uppstått. Detta är en förmåga som kan höjas under arbetet med fördjupade riskanalyser av kritiska beroenden eller genom att reservlösningar som framarbetas kan fylla flera funktioner.

Stadskontoret ser därför inte trygghetspunkter som den enda lösningen att gå vidare med. Därmed föreslår stadskontoret att förslaget om att uppdra till stadskontoret att etablera trygghetspunkter ska avslås.

5. Att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att genomföra en genomlysning av Malmöbornas beredskap med särskilt fokus på utsatta grupper som riskerar att inte klara sig själva i händelse av kris eller höjd beredskap

Malmö stads beredskapsarbete utgår ifrån de som bor, verkar och vistas i Malmö. Allt arbete både förebyggande, förberedande och hanterande behöver utgå ifrån kontexten Malmö och Sverige. I Sverige har vi ett välutvecklat välfärdssystem vilket främjar att invånarens ordinarie behov kan mötas. Vilka grupper som vid en oönskad händelse kan bli mer utsatta kommer alltså spegla vilka kompensatoriska insatser som behöver utföras i den unika kontexten av olika aktörer.

Det är svårt att peka ut en specifik målgrupp som generellt extra utsatt vid oönskade händelser. Den enskilde behöver förhålla sig till varierande situationer och detta kan leda till konsekvenser av olika slag. Det är dock en utgångspunkt i Malmö stads RSA-process att hänsyn tas till Malmöbor som utifrån den unika händelsen kan behöva särskilt stöd när prioriteringar görs och reservlösningar utvecklas. Det är dock inte alltid Malmö stad som har ansvar eller rådighet för att hantera de identifierade utmaningarna.

Som exempel genomförs nu utifrån Miljöprogrammet mål 8 - Klimatanpassning och resiliens ett arbete tillsammans med Stockholm Environment Institute (SEI) för att se om det går att ta fram ett sårbarhetsindex som identifierar målgrupper i Malmö som särskilt kan påverkas vid en värmebölja. Malmö stads verksamheter, civilsamhället med flera har bidragit i förarbetet.

I ”Malmö stads RSA-rapport 2023” beskrivs det omfattande arbete som görs kopplat till de risker som kan ske i Malmö stads geografi, och hanteringen av dem. Det förväntas att de som driver de olika uppdragen med risker tar hänsyn till den kontext risken kan ske i, det vill säga med en påverkan på de som bor, verkar och vistas i Malmö.

Ett första stöd för att ta hänsyn till Malmöns kontext i arbetet med riskanalyser beskrivs i ”Malmö stads RSA-rapport 2023”. Bland annat redogörs för det antal äldre Malmöbor som inte har riktade stöd via hemtjänst. Stadskontoret ser dock att ett mer omfattande underlag skulle kunna tas fram för att ge stöd i arbetet med olika risker.

Stadskontoret föreslår därför att denna del av nämndinitiativet ska bifallas.

6. Att kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att i samråd med serviceförvaltningen genomföra en översyn av stadens arbete med cybersäkerhet och återrapportera detta till kommunstyrelsen

Arbetet med informations- och cybersäkerhet och digitalisering behöver gå hand i hand för en robust digitalisering av staden. Stadskontoret menar att ett systematiskt utvecklingsarbete av Malmö stads informations- och cybersäkerhet redan sker idag. Arbetet bedrivs i nära samarbete mellan serviceförvaltningens säkerhetsfunktioner, stadskontorets informationssäkerhetsfunktion och förvaltningarnas informationssäkerhetssamordnare.

Malmö stad har ett arbetssätt för att identifiera risker och hot kring cyber- och IT-säkerhet för kommungemensam IT. Inom ramen för uppdraget kring IT och digitalisering på serviceförvaltningen görs det löpande genomlysningar och riskanalyser. Under ledning av stadskontoret genomför Malmö stad även återkommande Infosäkkollen (MSB:s uppföljningsstruktur för systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete). Resultaten från genomförda analyser och mätningar ligger till grund för planering och löpande investeringar inom området för att säkerställa adekvata skyddsnivåer. Detta omfattar alltifrån skydd av stadens digitala infrastruktur, organisation för att möta cybersäkerhetshotet till att säkerställa förmåga till återställning om det värsta skulle inträffa.

Stadskontoret föreslår därmed att denna del av nämndinitiativet ska anses vara besvarad.

7. Att kommunstyrelsen bjuder in VA SYD, Sydvatten, Räddningstjänsten Syd och Eon i syfte att informera sig om respektive verksamhets arbete med beredskap

I Malmö stads beredskapsarbete sker kontinuerligt i samverkan med samhällsviktiga aktörer inom kommunens geografi. Samverkan sker dels utifrån behov, dels med fasta återkommande möten med fokus på beredskap, olyckor och säkerhet. Då samverkan redan sker med de aktörer som initiativtagarna nämner ser stadskontoret inte något behov av att bjuda in dessa särskilt.

Stadskontoret välkomnar initiativ till att kommunstyrelsen, när så är lämpligt, bjuder in bolag, förbund och andra aktörer för att få en övergripande redogörelse av deras beredskapsarbete.

Stadskontoret föreslår därmed att denna del av nämndinitiativet ska anses vara besvarad.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör